

Høring - Forslag til endringer i voksenopplæringsloven og friskoleloven

Høringsuttalelse fra Kristne Friskolers Forbund (KFF)

Kristne Friskolers Forbund (KFF) organiserer 20 skoler godkjent etter kapittel 4 i voksenopplæringsloven. I vår medlemsmasse har vi dessuten 79 grunnskoler og 36 videregående skoler godkjent etter friskoleloven.

Vi avgir her høringsuttalelse om endringer i voksenopplæringsloven og friskoleloven. Det er kun Kunnskapsdepartementets forslag om at bestemmelsene i kapittel 4 om diverse skoler flyttes til lov om frittstående skolar (friskolelova), som vi her vil uttale oss om. De øvrige endringene i voksenopplæringsloven berører ikke våre medlemsskoler. De to nye forskriftene berører heller ikke våre medlemsskoler, og vi avgir derfor heller ingen uttalelse om disse.

Om selve flyttingen av bestemmelsene i kap. 4

Som en konsekvens av de samlede endringer av voksenopplæringsloven, ser vi det som en nødvendig løsning at regelverket for dagens skoler godkjent etter kapittel 4 i voksenopplæringsloven flyttes til friskoleloven kapittel 6A. Uten de øvrige endringene i voksenopplæringsloven vil det etter vårt syn ikke være behov for flytting av kapittel 4-regelverket da vi mener det har fungert tilfredsstillende at disse skolene har ligget under voksenopplæringsloven.

Departementets forslag til endringer innebærer endringer i forskrifter, men det er ikke gitt informasjon om forskrift til voksenopplæringsloven kapittel 4 er tenkt videreført som en forskrift til friskoleloven kap. 6A. Dette bør avklares.

Vi anser det som en fordel om skoler godkjent etter det foreslåtte kapittel 6A i friskoleloven blir underlagt økonomiforskrift til friskoleloven, og at denne forskriften, og eventuelt også forskrift til friskoleloven, får de tilpasninger som er nødvendige for at kapittel 6A-skolene skal kunne omfattes av denne/disse forskriftene.

Gjeldende forskrift til voksenopplæringsloven kap. 4 er svært lik økonomiforskrift til friskoleloven, men kap. 4-forskriften inneholder noen bestemmelser som verken gjelder økonomi eller friskoler. Disse bestemmelsene vil derfor ikke passe inn i økonomiforskrift til friskoleloven. Vi foreslår derfor at enkelte paragrafer i gjeldende forskrift til voksenopplæringsloven kap. 4 flyttes til forskrift til friskoleloven, eventuelt ordnet som et eget kapittel for bestemmelser som kun gjelder skoler godkjent etter kap. 6A. Aktuelle paragrafer for en slik flytting er bl.a. § 2-1, § 2-2, § 4-1 og muligens også § 1-2 i forskrift til voksenopplæringsloven kapittel 4.

Vi har merket oss at departementet i høringsnotatet beskriver forslaget som en "teknisk flytting", jf. følgende: «Departementet vil presisere at dette kun er en teknisk flytting, og at endret lovmessig forankring ikke får noen innvirkning på de rettigheter eller plikter disse skolene har i dag.» Vi vil her få påpeke at fordi voksenopplæringsloven er noe annet enn friskoleloven, vil det kreve flere endringer enn det departementet har foreslått, hvis målet er å bevare status quo hva gjelder plikter og rettigheter for skolene.

Det å plassere dagens kapittel 4 i voksenopplæringsloven under overskriften i kapittel 6A i friskoleloven «skolar som gir yrkesretta opplæring som ikkje blir gitt ved vidaregåande offentlege skolar», er for eksempel noe langt mer enn en teknisk flytting. Dette kommer vi tilbake til.

Om fellesbetegnelse for de aktuelle skolene

Vi ser det som en ulempe at den skolegruppen dette gjelder, ikke har en egen samlebetegnelse. Skolene fyller i praksis en plass i skolesystemet på linje med folkehøgskoler og fagskoler. Vi foreslår at skolene får skolegruppenavnet «frittstående mellomnivåskoler». Begrepet «mellomnivå» referer da til at skoleslaget ligger mellom grunnskolenivå og høyskolenivå, enten parallelt med videregående nivå eller over videregående nivå.

Om flyttingens konsekvenser for innholdet i bestemmelsene

Da den angjeldende gruppen av skoler ble flyttet fra privatskoleloven kap. 6A til voksenopplæringsloven kap. 4 i 2010, ble overføringen også den gang beskrevet som å være av teknisk art. Og når man sammenligner forslaget til nytt kapittel 6A i friskoleloven med kapittel 6A som fantes i privatskoleloven i 2009, ser det hele ganske likt ut. Kapitteloverskriften, inndelingen i paragrafer og ordlyden i paragrafene, - forskjellene er, overfladisk vurdert, ganske små.

Men noen viktige endringer skjedde likevel i overgangen fra kap. 6A i privatskoleloven til voksenopplæringsloven kapittel 4:

- Kap. 6A-skolene i 2009 måtte drive en opplæring på videregående nivå, det vil si verken over eller under dette nivået. Dette ble bevisst endret i overgangen til voksenopplæringsloven kap. 4 i 2010, jf Ot.prp. nr. 87 (2008–2009) avsnitt 4.5.2.4. Derfor lyder voksenopplæringsloven § 18 som følger: “Skolen skal ha læreplaner som er på nivå over grunnskoleopplæring.” Opplæring på et nivå over videregående opplæring er altså tillatt for skoler godkjent etter kapittel 4 i voksenopplæringsloven, men det var ikke tillatt da skolene lå under kapittel 6A i privatskoleloven.
- Kap. 6A-skolene i 2009 var underlagt privatskoleloven § 1-1 om formålet med loven. Ved flyttingen til voksenopplæringsloven kap. 4 i 2010 ble dette endret. Skolene kom inn under formålsparagrafen i voksenopplæringsloven (§ 1). Denne er betydelig annerledes enn formålsparagrafen i friskoleloven.
- Kap. 6A i 2009 hadde overskriften «Vidaregåande skolar som gir yrkesretta opplæring som ikkje blir gitt ved vidaregåande offentlege skolar». Kap 4 i voksenopplæringsloven har overskriften «Diverse skoler». Begrepet «yrkesrettet» finnes ikke i voksenopplæringsloven. Formålsparagrafen i voksenopplæringsloven sier riktig nok noe om å møte behovene i samfunns- og arbeidslivet, men formuleringen i voksenopplæringsloven § 1 er langt fra synonym med en vanlig forståelse av begrepet «yrkesrettet». Vi har imidlertid merket oss at KD i forbindelse med en klagesak definerer begrepet «yrkesrettet» slik at opplæringen skal kunne være relevant for eller kvalifisere for innsats i arbeidslivet og/eller i samfunnet for øvrig – tillegg til eventuelt å bidra til selvutvikling hos den enkelte elev. Dersom begrepet «yrkesrettet» blir videreføres i overskriften, er det nødvendig at denne definisjonen tas inn i lovproposisjonen, men vi anbefaler at begrepet ikke benyttes.

De endringene som ovenfor er beskrevet, er bygd på bevisste valg som stortingsflertallet ga sin tilslutning til. I en eventuell prosess med tilbakeføring til kapittel 6A i friskoleloven er det viktig å ha fokus på det som gjelder nå i voksenopplæringsloven kap. 4 og ikke det som gjaldt i kapittel 6A i privatskoleloven. Her mener vi høringsforslaget ikke i tilstrekkelig grad tar med seg det bevisste valget om å anse opplæringen ved disse skolene som voksenopplæring.

Et annet moment som taler mot kun å se på endringen som en enkel flytting av paragrafer, er at bestemmelsene i voksenopplæringsloven kap. 4 ble tilpasset en kontekst i en selvstendig lov utenfor privatskoleloven, men med henvisninger tilbake til privatskoleloven. Når kap. 4 i voksenopplæringsloven nå flytter inn i friskoleloven, krever det en tilpasning til ny kontekst. Her har departementet etter vårt syn ikke gjort en grundig nok jobb med høringsutkastet.

Vi nevner følgende som eksempler på dette:

- Ny § 6A-8 første strekpunkt har en referanse til «kapittel 4». (Det regner vi med er en inkurie.)
- Ny § 6A-8 i friskoleloven er ment å liste opp alle paragrafer i friskoleloven som gjelder skoler godkjent etter kap. 6A. Tilsvarende ordning gjaldt før 2010, men da hadde § 6A-1 følgende bestemmelse: «For skolar som er godkjende etter føresegna her, gjeld reglane i dette kapitlet.» Nå når kap. 4 i voksenopplæringsloven overføres til kap. 6A i friskoleloven, står det ikke noe sted i friskoleloven at denne lovens øvrige kapitler i utgangspunktet ikke gjelder for skoler godkjent etter kap. 6A. Det er kun når det er særskilt vist til paragrafen i listen i ny § 6A-8, at paragrafer utenfor kapittel 6A skal gjelde. Loven bør informere klart om dette, noe den ikke gjør i departementets forslag.
- Voksenopplæringsloven kap. 4 har egne paragrafer om tilsyn. Disse bestemmelsene er i realiteten en kopi av bestemmelsene om tilsyn i friskoleloven, men siden friskoleloven § 7-2 innledes med setningen «Departementet fører tilsyn med skolar godkjende etter denne lova», kunne man ikke bare la voksenopplæringsloven § 24 henvise til bestemmelsene om tilsyn i friskoleloven. Ved flyttingen tilbake til friskoleloven kap. 6A virker det imidlertid ganske unødvendig å ha med de foreslåtte paragrafene 6A-9, 6A-10 og 6A-11 når man bare kan henvise til den samme lovens §§ 7-2, 7-2a og 7-2-b.
- Da dagens skoler godkjent etter voksenopplæringsloven kap. 4 lå under privatskoleloven, hadde opplistingen av gjeldende paragrafer en henvisning til lovens formålsparagraf, privatskoleloven § 1-1. I dag når skolene ligger under voksenopplæringsloven, gjelder voksenopplæringslovens formålsparagraf, altså § 1. I forslaget som nå er på høring, er der ingen klargjøring av om friskolelovens formålsparagraf gjelder for kapittel 6A-skoler.

Dette viser at flyttingen fra kapittel 4 i voksenopplæringsloven til kapittel 6A i friskoleloven krever flere tilpasninger enn det forslaget fra departementet innebærer.

Særskilt om begrepet «yrkesrettet»

Som nevnt innledningsvis, er ikke begrepet «yrkesrettet» brukt i voksenopplæringslovens regelverk for skoler godkjent etter kap. 4, verken i selve kapitlet eller i formålsparagrafen (§ 1). Begrepet «yrkesrettet» er likevel foreslått brukt i overskriften til nytt kapittel 6A i friskoleloven. Endringen er ikke begrunnet i forslaget enda en slik endring ikke kan beskrives som «teknisk flytting» og derfor bryter med det som er oppgitt som intensjonen med endringene.

Vi mener det vil være helt misvisende å bruke teksten «Skolar som gir yrkesretta opplæring som ikkje blir gitt ved vidaregåande offentlege skolar» som tittel for nytt kapittel 6A i friskoleloven. Det overrasker oss likevel ikke at departementet tar i bruk begrepet «yrkesrettet» her siden det er en viss tradisjon for at forvaltningen bruker dette ordet selv om det altså ikke forekommer i loven som regulerer disse skolenes virksomhet.

Utdanningsdirektoratet skriver på sin nettside som veiledning for dem som vil søke om godkjenning etter voksenopplæringsloven kap. 4, at de

“tar stilling til blant annet følgende punkter i sin vurdering av en søknad på dette grunnlaget:

- *Om skolen mer naturlig kan søke godkjenning etter andre utdanningslover (opplæringsloven, privatskoleloven, fagskoleloven, folkehøgskoleloven eller kapitlene 2 og 3 i voksenopplæringsloven)*
- *Om det er behov for skolen*
- *Søkerens seriøsitet*
- *Om opplæringen er yrkesrettet”*

Når godkjenning av læreplaner omtales på denne nettsiden, skriver Udir følgende: «Skolens tilbud skal i tråd med voksenopplæringslovens formålsparagraf være yrkesrettet (red. anm., vår understreking) og egnet til å møte behovene i samfunns- og arbeidsliv.»

Dette altså til tross for at voksenopplæringsloven ikke bruker begrepet «yrkesrettet», - verken i formålsparagrafen eller for øvrig. Voksenopplæringslovens formålsparagraf, § 1, sier at «loven skal bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik fremme den enkeltes utvikling og møte behovene i samfunns- og arbeidslivet». Vi ser her at Udir i sin saksbehandling i dag ikke vektlegger voksenopplæringslovens formålsparagraf sin fokus på elevenes personlige utvikling og samfunnets behov (hvor f.eks frivillig sektor kommer inn).

Før 2010, altså før flyttingen av skoler fra privatskoleloven kap. 6A til voksenopplæringsloven kap. 4, ble begrepet “yrkesrettet” brukt både i tittelen på kapittel 6A (“Vidaregåande skolar som gir yrkesretta opplæring som ikkje blir gitt ved vidaregåande offentlege skolar” og i § 6A-1 (“Allereie godkjende skolar, som gir yrkesretta opplæring som ikkje blir gitt ved offentlege vidaregåande skolar og som var i drift innan utgangen av 2007, har rett til statstilskot og til å drive verksemd etter lova.”)

I Ot.prp. nr. 87 (2008-2009), som var forarbeid til flyttingen fra privatskoleloven kapittel 6A til voksenopplæringsloven kapittel 4, er begrepet “yrkesrettet” ikke tatt med i oppstillingen av hvilke kriterier som skal legges til grunn ved behandling av søknad om godkjenning av nye skoler:

Departementet viser i denne sammenheng til forarbeidene til kapittel 6A i Ot.prp. nr. 64 (2003-2004), kapittel 10.4, hvor det ble poengtert hvilke kriterier som skal legges til grunn ved behandling av søknad om godkjenning av nye skoler. Departementet vil presisere at disse kriteriene fortsatt vil være aktuelle i vurderingen av søknad om godkjenning av nye skoler etter lovforslaget:

«– Skolens innhold og egenart må avvike fra ordinær videregående opplæring.

– Skolens verdigrunnlag og planer må være utformet i samsvar med det verdigrunnlag som friskoleloven bygger på. Innenfor dette kan en skole som ønsker en særskilt livssynsmessig profil eller et pedagogisk særpreg utarbeide og få godkjent egne læreplaner og egne arbeidsformer. Departementet skal ikke gå inn og stille spørsmål vedrørende en livssynskoles trosretning.

– Det vil bli stilt krav til både struktur og innhold/kvalitet i en skoles undervisningsplaner.

– Det gis ikke godkjenning til nye kurstilbud der undervisningsomfanget er på mindre enn et halvt skoleår.

– I kurstilbud der elevene utplasseres utenom skolens ordinære opplæring i lengre perioder, vil halvparten av utplasseringstiden, på visse vilkår, kunne bli regnet som undervisning.

I et brev fra Kunnskapsdepartementet til Utdanningsdirektoratet datert 16.02.2011 ber departementet

“om at følgende momenter inngår i den skjønnsmessige vurderingen som direktoratet vil foreta ved behandling av søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer ved eksisterende skoler etter § 17 annet ledd første punktum:

- *Den historiske bakgrunnen for Kap. 4 Diverse skoler, jf. blant annet foranstående fra Ot.prp.nr.64 (2003-2004).*
- *Avviker den omsøkte skolens innhold og egenart i tilstrekkelig grad fra skoler som er godkjent/mer naturlig kan søke godkjenning etter andre utdanningslover (opplæringsloven, privatskoleloven, fagskoleloven, folkehøyskoleloven eller kapitlene 2 og 3 i voksenopplæringsloven)?*
- *Behovet for den omsøkte skolen:*
  - *Samfunnets behov for skoletilbudet*
  - *Arbeidsmarkedets behov for opplæringen*
  - *Etterspørselen etter det aktuelle skoletilbudet blant utdanningssøkende.*

- *Ledig kapasitet ved tilsvarende skoler*
- *Søkerens seriøsitet, herunder om søkeren tidligere har hatt en sentral posisjon ved en offentlig skole som har mistet godkjenningen grunnet gjentatte eller alvorlige regelbrudd.»*

Denne gjennomgangen viser at begrepet «yrkesrettet» gir en skjev beskrivelse av innholdet i skoler godkjent etter voksenopplæringsloven kapittel 4. Begrepet er svakt fundert både i gjeldende lov, i tidligere lover som har regulert driften av det som er “diverse skoler” i voksenopplæringsloven kap. 4 i dag og i forarbeidene til disse lovene. Samtidig har forvaltningspraksis lagt vekt på nettopp dette begrepet, noe som i seg selv er problematisk og en klar indikasjon på at lovteksten bør forbedres, ikke bare flyttes.

Vi mener at flyttingen tilbake til friskoleloven kapittel 6A må ta utgangspunkt i det som i dag er utgangspunktet for godkjenning av disse skolene, nemlig voksenopplæringsloven § 1: “Loven skal bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik fremme den enkeltes utvikling og møte behovene i samfunns- og arbeidslivet.”

Vi har imidlertid merket oss at KD i forbindelse med behandling av klagesak fra Gå Ut Senteret skriver følgende i brev datert 18. desember 2019 til skolen: «Med «yrkesrettet» forstår departementet at opplæringen skal kunne være relevant for eller kvalifisere for innsats i arbeidslivet og/eller i samfunnet for øvrig – tillegg til eventuelt å bidra til selvutvikling hos den enkelte elev.»

Vi oppfatter at denne definisjonen kan ivareta de hensynene vi mener er nødvendig, men vi vil likevel fraråde at begrepet «yrkesrettet» tas inn i tittelen på det nye kapittel 6A i friskoleloven. Selv med en tydelig definisjon i lovproposisjonen, er det fare for at en mer normalisert og begrensende forståelse av begrepet vil bli gjeldende.

Om behovet for endringer som presiserer og klargjør

Gjennomgangen i forrige hovedavsnitt viser at det er et behov for at loven på en bedre måte enn i dag klargjør hva som skal være innholdet i skoler som godkjennes etter nytt kapittel 6A i friskoleloven. Også andre vurderinger bidrar til at vi foreslår at lovteksten ikke bare flyttes til kap. 6A i friskoleloven, men at lovteksten også får noen enkle tillegg som klargjør der erfaringen viser at det er behov for klargjøringer.

Vi ser 4 områder hvor det er behov for klargjøringer. Vi foreslår at disse kommer i selve loven, men i visse tilfeller vil det være relevant å ha mer detaljerte bestemmelser i en forskrift. Det må da sikres at loven gir hjemmel for slik forskrift.

1. Bredden i opplæringstilbud

Skoler godkjent etter kapittel 4 i voksenopplæringsloven mottar ulikt tilskudd. De som er godkjent for bibelstudium o.l., har en årsplan med et antall årstimer som svarer til utdanningsprogram studiespesialisering i videregående opplæring (842 årstimer), og disse skolene får tilskudd etter en sats som tar utgangspunkt i satsen for tilskudd til utdanningsprogram studiespesialisering ved frittstående videregående skoler. Skoler som er godkjent for f.eks musikkopplæring eller kunstfag, har normalt årstimetall som for utdanningsprogram for musikk, dans og drama eller yrkesfaglige utdanningsprogram (981 årstimer). De sistnevnte skolene får tilskudd etter en høyere tilskuddssats enn skoler med bibelstudium.

Dette indikerer at det i dag finnes i hovedsak to typer skoletilbud godkjent etter voksenopplæringsloven kapittel 4; noen som er orientert mot teorifag og noen som er orientert mot ferdighetsfag, jf. delingen mellom yrkesfag og studieforberedende fag i videregående opplæring. Men at det er slik, framkommer ikke av regelverket.

Det ville vært ryddig om loven beskrev den bredde av innhold som er mulig i disse skolene. Ved å være tydelig om bredden i opplæringstilbud vil man blant annet kunne unngå den misforståelsen at

de aktuelle skolene må være like yrkesrettet som yrkesfaglig utdanningsprogram i videregående opplæring.

2. Fordele studiebelastningen over lengre tid enn normalt

Det er etter vårt syn en mangel ved dagens lovgiving at loven ikke gir anvisning om hvordan en skole skal håndtere elever som av personlige grunner vil fordele opplæringen over lengre tid (f.eks flere studieår) enn det normalordningen tilsier.

Det er ingen tvil om at en skole ikke kan tilby elever å fullføre med vitnemål en opplæring i deler av et samlet opplæringstilbud (kurs). Det har imidlertid vist seg at enkelte elever har behov for å ta f.eks halve årskurset ett år og den andre halvdelen av årskurset det påfølgende året. I tråd med de politiske føringene innen voksenopplæringsfeltet vil det være naturlig at en skole tilbyr elever å fordele studiebelastningen over lenger tid enn normalt for å tilpasse til elevens egen livssituasjon.

Å gjøre slike tilpasninger, strider ikke mot prinsippet om å ikke tilby separate delkurs. Skulle eleven slutte etter halvgått løp i et opplegg med avgrenset studiebelastning over et lengre tidsrom enn normaltiden, står eleven uten noe vitnemål eller annet bevis på at et halvt studieløp er gjennomført. Så noe delkurs er det ikke snakk om. Det handler kun om god voksenpedagogikk: Tilpasse opplæringen til livssituasjon.

3. Deler av opplæringen utenfor godkjent skoleanlegg

Mange skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven legger deler av opplæringen utenfor det godkjente skoleanlegget fordi dette er svært relevant for å kunne gi en opplæring som på en god nok måte bidrar til at elevene når kompetansemålene.

Uten at vi har inngående kjennskap til Norsk Yrkesdykkerskole, som er godkjent etter voksenopplæringsloven kap. 4 og har egne tilskuddssatser, regner vi med at store deler av opplæringen foregår i sjøen, altså utenfor godkjent skoleanlegg. Muligens har også kunst- og reklameskoler behov for å legge deler av opplæringen utenfor godkjente lokaler for å kunne gi relevant opplæring, slik dykkerskolen må ut i sjøen for å gi relevant opplæring. Mange bibelskoler har behov for å knytte opplæringen til det som skjer i forsamlingslokaler, som jo er utenfor godkjent skoleanlegg.

Det er forvaltningspraksis at skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven kan få godkjent opplæringstilbud der utplassering på praksissted inngår i opplæringen. Slik opplæring sammenlignes med læretid i yrkesrettet videregående opplæring, og tilskuddet til skolen halveres derfor i utplasseringsperiodene. Denne ordningen er fornuftig og bør omtales i regelverket, enten i lov eller forskrift.

Det er i dag ingen regulering av hvor stor del av opplæringen som kan gis utenfor godkjent skoleanlegg. Vi mener at når dette handler om utplassering på praksissted, så må det være den samlede læreplanen som avgjør hva som kan godkjennes av opplæring gitt som utplassering på praksissted. Regelverket behøver ikke gi noen maksimumsgrense.

Når det derimot handler om ordinær opplæring gitt av skolen med 100% tilskudd, så bør regelverket ta på alvor at der er en gevinst å hente ved å legge deler av opplæringen til et sted utenfor godkjent skoleanlegg. Når regelverket ikke omtaler denne muligheten, kan tolkningen fort bli at all opplæring må skje i godkjent skoleanlegg nettopp fordi det er gjort en godkjenning av det «normale» opplæringsstedet. En slik tolkning mener vi vil være en uheldig begrensning som reduserer kvaliteten i opplæringen.

Vi har forståelse for at fjernundervisning ikke skal kunne benyttes til ordinær opplæring gitt av skolen med 100 % tilskudd. Det er imidlertid viktig her å skille mellom opplæring og oppfølging av en elev som er utplassert på praksissted. En elev i utplassering har sin praksisveileder på praksisstedet, men likevel vil det være behov for at skolens lærere har kontakt med eleven i utplasseringsperioden.

Denne kontakten må selvsagt kunne gjennomføres med nettbaserte hjelpemidler som Skype og Teams.

Dagens voksenopplæringslov omtaler fjernundervisning, men kun i relasjon til såkalte nettskoler som er omtalt i lovens kapittel 3. Skoler godkjent etter kapittel 4 har ingen klart uttrykte begrensninger i loven i forhold til fjernundervisning slik friskoler har det i friskoleloven § 1-2 tredje ledd. Denne paragrafen i friskoleloven gjelder ikke kapittel 4-skoler, jf. voksenopplæringsloven § 24 hvor alle henvisningene til friskoleloven ligger. Forskrift til kapittel 4 i voksenopplæringsloven omtaler heller ikke fjernundervisning.

Spørsmålet om fjernundervisning er imidlertid nært knyttet til spørsmålet om opplæring i eller utenfor skolelokalene. Skoler godkjent etter voksenopplæringsloven kapittel 4 har et krav om at skoleanlegget må være godkjent, jf. voksenopplæringsloven § 24 som henviser til friskoleloven § 2-4. Denne bestemmelsen sier imidlertid ikke noe om hvor stor andel av opplæringen som må foregå i det godkjente skoleanlegget.

Forvaltningspraksis i dag er at kurstilbud ved skolene der elevene utplasseres utenfor skolen i lengre perioden enn samlet tre uker pr. skoleår, godkjennes halvparten av utplasseringstiden som undervisning/opplæring og dermed som grunnlag for tilskudd. Forutsetningen er at utplasseringen inngår i en helhetlig læreplan for elevene, at elevene følges kontinuerlig opp av lærerne under utplasseringen og at lærerne står for den helhetlige avsluttende vurderingen av elevene.

Forvaltningspraksis er videre at det kun er utplassering i en lengre periode enn 3 uker som medfører halvering av tilskuddet. Dette betyr at inntil 3 uker utenfor godkjent skolelokale kan godkjennes som ordinær opplæring med 100% tilskudd.

Det er neppe Udirs intensjon at en kapittel 4-skole kun skal kunne bruke 3 uker til opplæring utenfor godkjent skoleanlegg. De tre ukene omtales i en konkret situasjon, nemlig i forbindelse med utplassering på praksissted. Det er ikke noe i dagens regelverk eller forvaltningspraksis som konkret omtaler helt ordinære skoleaktiviteter som ekskursjoner, øvelser utendørs (dykking, friluftsliv, idrett ...), korte og lange skoleturer mm.

Praksisnær opplæring utenfor godkjent skoleanlegg gjennomført med kvalifisert lærer er en type opplæring som er særlig aktuell for skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven. Bibelskolene som vi organiserer, har for eksempel behov for å legge deler av opplæringen, - med lærer, til forsamlingslokaler der det foregår ulike former for menighetsarbeid (f.eks barne- og ungdomsarbeid). Vi mener at i en opplæring som retter seg mot voksen ungdom eller voksne, er det viktigere å prioritere relevans i opplæringen enn at opplæringen skjer i lokaler som oppfyller formelle krav til bygningsstandard.

I tillegg til det som her er drøftet, ser vi behov for at regelverket gir en avklaring angående hva som kan anses som skolebasert opplæring som utløser fullt tilskudd og hva som er utplassering på praksissted (praksisplassbasert opplæring) med halvt tilskudd. Vi tenker at det som først og fremst skiller disse to formene for opplæring, er spørsmålet om lærers kvalifikasjoner og graden av verdiskapning som skjer i praksisarbeidet.

Skolebasert opplæring med fullt tilskudd bør alltid gis av kvalifisert lærer. Opplæringsaspektet skal være tydelig. Her er det ikke rom for å utføre verdiskapning for praksisstedet. Dette er annerledes i en situasjon med utplassering på praksissted. Praksisveileder på praksisstedet behøver ikke være kvalifisert lærer, og arbeidet (praksisen) som eleven utfører, kan ha en viss karakter av verdiskapning tilsvarende en læretidsordning i en bedrift som del av videregående opplæring.

I vår kommentar til de enkelte paragrafene i loven gir vi et konkret forslag til bestemmelser for å regulere all opplæring gitt utenfor godkjent skoleanlegg.

4. Deler av opplæringen i utlandet

Dette er et spesialtilfelle av det som ovenfor er beskrevet angående deler av opplæringen utenfor godkjent skoleanlegg. Vi mener det er behov for særskilte avklaringer her.

Forskrift om tildeling av studiestøtte angir at elever ved skoler godkjent etter kapittel 4 i voksenopplæringsloven kan få «støtte til praksisopphold eller studietur i utlandet». Oppholdet må inngå som en godkjent del av utdanningen i Norge, og utenlandsoppholdet kan ikke overstige halvparten av den samlede varigheten av utdanningen.

Verken voksenopplæringsloven eller forskrift til voksenopplæringsloven kapittel 4 omtaler utenlandsopphold konkret. Vi mener det er behov for at regelverket klargjør i hvilken grad en mellomnivåskole, som vi har valgt å kalle skoleslaget, kan bruke utenlandsopphold som en del av opplæringen. Noen av våre medlemsskoler som er godkjent etter kapittel 4 i voksenopplæringsloven, har opplæringstilbud som retter seg mot bistands- eller misjonsarbeid i utlandet. Å legge deler av opplæringstilbudet ved disse skolene til utlandet er derfor svært aktuelt.

Vi kommer tilbake til våre konkrete forslag i omtalen av hver paragraf i nytt kapittel 6A nedenfor.

Om behovet for en samlet oversikt over forarbeidene

Det framgår av det allerede nevnte brevet fra Kunnskapsdepartementet til Utdanningsdirektoratet datert 16.02.2011 at “den historiske bakgrunnen for Kap. 4 Diverse skoler” i voksenopplæringsloven “inngår i den skjønsmessige vurderingen som direktoratet vil foreta ved behandling av søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer ved eksisterende skoler etter § 17 annet ledd første punktum”. Det blir krevende både for saksbehandlere og skoler som skal forholde seg til regelverket, at lovtolkning blir knyttet til en historikk med mange flyttinger der hver flytting har brakt inn noe nytt i forhold til tidligere. En opprydding nå med klargjøringer som fjerner behovet for å dra med seg “den historiske bakgrunnen”, vil etter vårt syn være en stor fordel.

Dette vil kreve at forarbeidene til lovendringene nå må oppsummere alt som er relevant fra tidligere lovendringer.

Om lovens oppbygging og organisering av paragrafer

Ideelt sett hadde KFF ønsket en ny organisering av kap. 6A slik at logikken var at hele friskoleloven gjelder for disse skolene med unntak av §§ ..... Da kunne kap. 6A beskrive unntakene og hvilke bestemmelser som gjelder til erstatning for andre bestemmelser i friskoleloven eller i tillegg til de øvrige bestemmelsene i friskoleloven.

Vi anser det likevel som urealistisk at en slik lovgjennomgang og omorganisering blir gjort nå, så vi nøyer oss med å foreslå endringer i det som er foreslått.

Særskilt om de enkelte paragrafene

Vi gjengir nedenfor hele lovteksten i nytt kapittel 6A i friskoleloven slik vi mener teksten bør være. Både kapitteloverskriften og hver paragraf blir omtalt.

Kapittel 6A (kapitteloverskriften)

Begrepet «yrkesrettet» som departementet foreslår, bør ikke brukes som overskrift over de bestemmelsene som i dag ligger i kapittel 4 i voksenopplæringsloven. Brukes dette begrepet, vil man med en vanlig språklig forståelse oppfatte at dette er noe mer enn en «teknisk flytting» slik departementet oppgir er intensjonen med endringene. Vi mener derfor overskriften må endres.

Vi anser det som viktig å gi skolegruppen et navn og foreslår betegnelsen «frittstående mellomnivåskoler». Dette navnet mener vi bør inn i kapitteloverskriften.

§ 6A-1

Innholdet i paragrafen foreslås uendret, men betegnelsen «mellomnivåskoler» bør tas inn i paragrafens overskrift.

§ 6A-1a

Vi foreslår her en ny paragraf. Bestemmelsen kan i og for seg settes inn andre steder, men poenget vårt er at kapittel 6A må ha en bestemmelse om at det er dette kapitlet, og ikke hele loven, som gjelder for frittstående mellomnivåskoler. Kapittel 6A før 2010 hadde en slik bestemmelse. Teksten vi bruker, er hentet fra § 6A-1 i kapittel 6A i privatskoleloven slik loven var i 2009, derav nynorsk målform her.

§ 6A-2

Denne paragrafen beskriver innholdet i den opplæringen som mellomnivåskoler skal gi. Det er derfor naturlig å innarbeide i nettopp denne paragrafen det som er forskjellen mellom de krav til opplæring som gjaldt kap. 6A-skoler før 2010 og de krav til opplæring som gjelder kap. 4-skoler i dag.

Den ene forskjellen er allerede innarbeidet i departementets forslag til § 6A-2: «Skolen skal ha læreplaner som er på nivå over grunnskoleopplæring». I gamle kapittel 6A i privatskoleloven kunne ikke skolene gi opplæring over videregående nivå. Det kan de etter kap. 4 i voksenopplæringsloven.

Den andre forskjellen er ikke innarbeidet i departementets forslag. Det handler her om den beskrivelsen av opplæringen som gis i § 1 i voksenopplæringsloven.

Vi har valgt å ikke kopiere nøyaktig den teksten som står i voksenopplæringsloven § 1. Vi omformulerer litt for å få fram at når man snakker om å «bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik fremme den enkeltes utvikling og møte behovene i samfunns- og arbeidslivet» (jf. voksenopplæringsloven § 1), så innebærer det også å legge et grunnlag for videre utdanning. Dette faktum har vi valgt å synliggjøre i vårt forslag til ny lovtekst for denne paragrafen.

For å klargjøre i hvilken grad en skole må være yrkesrettet, mener vi det er viktig at det i denne paragrafen innarbeides at opplæringstilbudet kan ha en teoretisk orientering eller være av mer ferdighetsorientert karakter.

Ny § 6A-2A

Vi mener det er behov for at loven omtaler opplæring gitt utenfor godkjent skoleanlegg. Udir godkjenner i dag at inntil 3 uker av et skoleår kan brukes til praksisopplæring utenfor godkjent skolelokale uten at denne opplæringen regnes som utplassering på praksissted med halvert tilskudd. Udir gir i sine veiledninger ingen retningslinjer for annen opplæring utenfor godkjent skoleanlegg.

Vi foreslår at kapittel 6A får en ny paragraf som omhandler opplæring utenfor godkjent skoleanlegg, heri inkludert utplassering på praksissted.

Et særskilt tilfelle av opplæring gitt utenfor godkjente skolelokaler er opplæring gitt i utlandet. Skoleturer til utlandet inngår her, men begrepet skoletur er ikke dekkende for all den opplæring i utlandet som kan anses som relevant og god opplæring. Noen bibelskoler har kompetansemål i læreplanen knyttet til misjons- og bistandsarbeid, og for disse skolene er det svært aktuelt å legge deler av opplæringen til utlandet i et omfang som overstiger det som normalt ligger i begrepet «skoletur». En opplæring om kultur, bistand og misjon blir mer relevant når den foregår i et miljø hvor opplæringstemaet kan observere.

Et opplæringstilbud bør derfor kunne legge opp til at elevene for det første kan utplasseres på praksissted i utlandet. For å gjøre opplæringen god nok i forhold til kompetansemålene, - og fordi det er svært lang avstand mellom praksissted og skolelokaler i Norge, vil det i tillegg være fornuftig i mange tilfeller å legge deler av skolens ordinære teoriopplæring med kvalifisert lærer til utlandet.

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2018-2019 § 4-4 regulerer i dag «praksisopphold eller studietur i utlandet» for skoler godkjent etter § 17 (kap. 4) i voksenopplæringsloven. Vi tenker at den til enhver tid gjeldende forskrift om tildeling av studiestøtte bør legge føringer for hvor stor del av opplæringen ved det vi har valgt å kalle «mellomnivåskoler», som kan legges til utlandet.

§§ 6A-3 – 6A-6

For disse paragrafene foreslår vi ingen endringer i høringsforslaget.

§ 6A-7

I tråd med de politiske føringene innen voksenopplæringsfeltet bør en mellomnivåskole kunne tilby at elever får fordele studiebelastningen over lenger tid enn normalt for å tilpasse til egen livssituasjon. Å gjøre slike tilpasninger, strider ikke mot prinsippet om ikke å tilby separate delkurs siden skolen ikke har anledning til å utstede vitnemål for annet enn hele, fullførte kurs. Vi foreslår en endring i § 6A-7 som regulerer hvordan tilskuddet skal beregnes i de tilfeller en elev har fått godkjent å dele opp og fordele opplæringen over lengre tid enn normalt.

Både ordningen med fordeling av studiebelastning, ordningen med ulikt tilskudd til ulike opplæringstilbud og ordningen med opplæring på praksissted kan behøve egne forskriftsbestemmelser som omtaler beregning av tilskudd til disse ulike formene for opplæring. Vi foreslår at loven gir en hjemmel for forskrift om dette.

§ 6A-8

Første strekpunkt i vårt forslag viser til formålsparagrafen i friskoleloven. Vi tenker det er både unaturlig og lite fornuftig at kapittel 6A-skolene skal ha lovbestemmelser som ikke er knyttet opp mot et formål. En slik henvisning til formål hadde bestemmelsene for disse skolene da de var godkjent etter privatskoleloven kapittel 6A før 2010, og i dagens lovgivning er disse skolene underlagt formålsparagrafen i voksenopplæringsloven.

Andre strekpunkt korrigerer en feil. I departementets forslag er det henvist til «kapittel 4». Rett henvisning er kapittel 6A.

Vi mener det bør tilføyes et strekpunkt ang. § 7-2 om tilsyn m.m., et strekpunkt ang. § 7-2a om reaksjonsformer og et strekpunkt ang. § 7-2b om karantene. Disse paragrafene i friskoleloven bør gjelde for skoler godkjent etter kapittel 6A.

§§ 6A-9 – 6A-11

Vi foreslår at disse paragrafene strykes. I stedet gis det en henvisning til de parallelle paragrafene som allerede finnes i friskoleloven, jf. vår kommentar til § 6A-8.

Vårt forslag til lovtekst

Her presenteres vårt forslag til lovtekst. Overstrykning viser tekst som fjernes, understreking og kursiv viser tekst som er lagt til. Vårt forslag lyder:

I lov 4. juli 2003 om frittstående skolar (friskolelova) gjøres følgende endringer:

Overskriften til kapittel 6A skal lyde.

~~Kapittel 6A. Skolar som gir yrkesretta opplæring som ikkje blir gitt ved vidaregåande offentlege skolar~~
Frittstående mellomnivåskolar

§ 6A-1 Godkjenning av mellomnivåskolar

Departementet kan på grunnlag av søknad etter en samlet vurdering godkjenne driftsendringer og nye skoler etter dette kapitlet. Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av maksimalt elevtall per linje eller tilbud på disse skolene. Godkjenningen faller bort dersom ikke skolen starter opp sin virksomhet i løpet av tre skoleår etter at godkjenningen er gitt. Det samme gjelder dersom driften etter loven blir nedlagt.

Departementet kan i forskrift fastsette frister i forbindelse med søknad om godkjenning av driftsendringer og nye skoler.

Departementet kan gi forskrift om kjøp av opplæringstjenester.

§ 6A-1a Særskilt for mellomnivåskolar

For skolar som er godkjende etter føresegna her, gjeld reglane i dette kapitlet.

§ 6A-2 Krav til innhald og vurdering i opplæringa

Skolen skal drive etter læreplaner godkjent av departementet. Det må gå frem av planene hvilke vurderingsformer og dokumentasjon skolen skal benytte. Skolen skal ha læreplaner som er på nivå over grunnskoleopplæring. Skolen definerer selv sitt eget faglige og/eller verdimeslige grunnlag. Opplæringen skal være på norsk eller samisk. Dersom særlige grunner tilsier det, kan en skole, helt eller delvis, få godkjent annet undervisningsspråk enn norsk og samisk.

Skolens opplæring skal møte behovene i samfunns- og arbeidslivet. Opplæringen skal også bidra til elevenes personlige utvikling og slik gi den enkelte et fundament for videre utdanning og bidrag i samfunnet. Skolen avgjør selv om læreplanen skal være teoretisk- eller ferdighetsorientert.

Departementet kan gi forskrift om vurdering av elever, klage på vurdering, eksamen og dokumentasjon.

Departementet kan gi forskrift om et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

§ 6A-2A Opplæring utenfor godkjent skoleanlegg

Opplæring i deler av læreplanen kan gjennomføres som utplassering på praksissteder, jf. § 6A-7. Eleven skal ha praksisveileder på stedet. Skolens oppfølging av elever utplassert i praksis kan skje ved bruk av kommunikasjonsteknologi.

Skolen kan også legge deler av den opplæringen som ikke er utplassering i praksis, utenfor godkjent skoleanlegg når dette er et relevant tiltak for å gi elevene godt utbytte av opplæringen. Slik opplæring kan være skoleturer, ekskursjoner, praksisnær opplæring eller opplæring og øvinger som av andre grunner i perioder må gjennomføres utenfor godkjent skoleanlegg. Slik opplæring skal gis av kvalifisert lærer, jf. § 6A-4. Fjernundervisning kan ikke benyttes.

Opplæring utenfor godkjent skoleanlegg kan gjennomføres i utlandet. Opplæringen i utlandet kan skje som utplassering på praksissted eller som opplæring med kvalifisert lærer. Samlet tid til opplæring i utlandet må gis innenfor de rammer som er gitt i den til enhver tid gjeldende forskrift om tildeling av utdanningsstøtte.

Departement kan gi forskrift om opplæring utenfor godkjent skoleanlegg i Norge og utlandet.

§ 6A-3 Inntak av elevar

Skolene skal ha hele landet som inntaksområde.

Skolene skal ha et inntaksreglement som viser prioriteringen av søkere, dersom søkningen til skolen er større enn skolens kapasitet. Skolen kan i inntaksreglementet sette vilkår for inntak til skolen.

Regler for prioritering av søkere og vilkår for inntak må være begrunnet ut fra saklige hensyn. Skolen avgjør i samsvar med reglementet hvilke av søkerne som skal tas inn.

Ved avgjørelse etter disse reglene gjelder forvaltningsloven. Avgjørelse om inntak er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2. Departementet er klageinstans.

Departementet kan gi forskrift om begrensninger for inntak av søkere uten fast tilhørighet til Norge.

§ 6A-4 Kompetansekrav til undervisningspersonalet

Styret fastsetter krav til kompetanse, med mindre departementet i det enkelte tilfellet fastsetter noe annet.

Dersom det ikke er søkere som fyller kompetansekravene etter første ledd, kan andre ansettes midlertidig. Med mindre det er avtalt en kortere ansettelsesperiode, skal ansettelsen vare til og med 31. juli.

§ 6A-5 Lønns- og arbeidsvilkår

Styret fastsetter de ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

§ 6A-6 Bortvisning

Skolen kan i ordensreglementet fastsette at elever som alvorlig eller flere ganger bryter reglementet, kan bortvises fra undervisningen. Elever kan bortvises i inntil fem dager. Daglig leder ved skolen vedtar bortvising etter å ha rådført seg med elevens lærere.

Når en elev over tid har vist en opptreden som i alvorlig grad går ut over orden og arbeidsro på skolen, eller når en elev alvorlig forsømmer sine plikter, kan eleven etter vedtak av styret bortvises fra resten av det kurset eleven er tatt inn på.

Før det blir gjort vedtak om bortvising, skal skolen vurdere andre hjelpe- eller refsingstiltak.

Forvaltningsloven gjelder ved vedtak etter denne paragraf. Avgjørelse om bortvisning er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2. Departementet er klageinstans.

§ 6A-7 Offentlige tilskot, skolepenger m.m.

Alt offentlig tilskudd og skolepenger for elevene skal komme elevene til gode. Dette innebærer blant annet at skolen ikke kan

- a) gi utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eierne eller deres nærstående, verken når skolen er i drift eller når driften blir nedlagt
- b) pådra seg kostnader i form av leieutgifter for eiendom eller lokale som tilhører skolens eiere eller deres nærstående, eller på annen måte pådra seg kostnader som kan innebære at alle offentlige tilskudd eller eiendeler fra elevene ikke kommer elevene til gode.

Departementet kan gi nærmere forskrift om forbud mot utbytte eller annen overføring som nevnt i første ledd.

Skolene får statstilskudd til godkjent opplæring. Skolene får dekket 75 prosent av de driftsutgiftene som kommer inn under tilskuddsgrunnet ved statstilskudd. Tilskuddet blir regnet ut fra en normalsats. Forutsetningen er at elevene får undervisning som minst tilsvarer et halvt skoleår. En

elev som fordeler opplæringen over lenger tid enn normalt, utløser statstilskudd i forhold til den opplæringen som faktisk gjennomføres.

Departementet kan gi forskrift om dokumentasjon for og om rapportering av elevtall. Departementet kan gi forskrift om hvordan skolene skal dokumentere at kravene i første ledd er oppfylt og om skolenes plikt til å godtgjøre at innkjøp og leie er gjort på grunnlag av vilkår i markedet.

Departementet kan gi forskrift om tilskuddsberegningen heri inkludert tilpasning til opplæringens karakter av teori- eller ferdighetsorientering og redusert tilskudd til opplæring på praksissted.

Skolene kan kreve inn skolepenger. Styret fastsetter størrelsen på skolepengene. Skolepengene kan utgjøre inntil 25 prosent av tilskuddsgrunnlaget, med et beløp fastsatt av departementet i tillegg for dekning av utgifter til husleie eller kapitalkostnader. Departementet kan i særlige tilfeller gjøre tidsavgrenset unntak fra kravet.

Skolene kan pålegge elevene å holde seg med undervisningsmateriell og utstyr til eget bruk som opplæringen normalt gjør det nødvendig å ha, og de kan kreve betaling fra elevene for utgifter til å kopiere slikt materiell. Skolene kan ikke kreve noen form for betaling for opplæringen fra elever utover det som følger av denne bestemmelsen eller forskrift gitt i medhold av denne bestemmelsen. Departementet gir nærmere forskrift om adgangen til å ta betaling for opplæringen.

§ 6A-8 Andre bestemmelser

Følgende bestemmelser i denne loven gjelder så langt de passer for skoler etter kapittel 6A:

– § 1-1 om formålet med lova

– § 2-2 om krav til virksomheten til skolen, med unntak av tredje ledd. Dersom en skole etter kapittel 4 ~~6A~~ har færre enn 10 elever tre skoleår i sammenheng, faller godkjenningen bort

– § 2-4 om krav til skoleanlegg og skolemiljø

– § 3-3 tredje ledd om skolegangen

– § 3-4 om tilpasset opplæring og organisering av elevene i grupper, med unntak av tredje ledd

– § 3-9 om ordensreglement og lignende

– § 3-15 om forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet

– § 4-1 om ledelse

– § 5-1 om styret, med unntak av bokstavene a og c

– § 5-2 om styrets oppgaver, med unntak av bokstavene a og e

– § 5-3 om elevråd, med unntak av første ledd første og annet punktum

– § 7-1 om budsjett, regnskap og rapportering

– § 7-2 om tilsyn m.m.

– § 7-2 a om reaksjonsformer

– § 7-2b om karantene

– § 7-3 om taushetsplikt.

§ 6A-9 Tilsyn

Departementet fører tilsyn med skoler som driver sin virksomhet etter dette kapitlet og skal i den sammenheng ha tilgang til skoleanlegg og dokumentasjon. Dersom departementet i forbindelse med gjennomføring av tilsyn har behov for dokumentasjon fra eieren av skolen eller nærstående av eieren, skal departementet også ha tilgang til slik dokumentasjon. Departementets rett til dokumentasjon gjelder uten hinder av taushetsplikt.

Ved opphør av skoledriften kan departementet i alle tilfeller kreve tilbakeført gjenstående midler som skriver seg fra det offentlige tilskuddet.

Departementet kan gi forskrift som pålegger de ansvarlige for opplæringsvirksomheten og de som får opplæring, å gi opplysninger og delta i evalueringer og rapportere om forhold som er av betydning

for evaluering av opplæringsvirksomheten.

§ 6A-10 Reaksjonsformer (voksenopplæringslovens § 26)

Dersom det blir oppdaget forhold i strid med dette kapitlet, med forskrifter gitt i medhold av dette kapitlet eller med forutsetningene for godkjenningen, kan departementet gi pålegg om å rette på forholdet.

Departementet kan holde tilbake statstilskuddet eller trekke tilbake godkjenningen dersom vilkår i dette kapitlet, vilkår i forskrifter gitt i medhold av dette kapitlet eller forutsetningene for godkjenningen ikke blir oppfylt. Departementet kan også kreve tilbake for mye utbetalt tilskudd, og tilskuddsmidler som er brukt i strid med dette kapitlet, forskrifter gitt i medhold av loven eller forutsetningene for godkjenningen.

Første og annet ledd gjelder også dersom det er oppdaget forhold i strid med andre lover og forskrifter, og forholdet svekker tilliten til skolen.

§ 6A-11 Karantene (voksenopplæringslovens § 26a)

Dersom det ved en skole blir oppdaget særlig alvorlige forhold i strid med denne loven, i strid med forskrifter gitt med hjemmel i loven, eller i strid med vilkår i vedtaket om godkjenning, og bruddene klart svekker tilliten til at skolen eller den ansvarlige personen er egnet til å drive skole i samsvar med regelverket, kan departementet pålegge karantene rettet mot skolen eller personen.

Karantene kan bare pålegges personer som har opptrådt forsettlig eller uaktsomt. Karantene kan bare pålegges personer i sentrale stillinger ved skolen. Med sentrale stillinger er ment medlem og varamedlem i styret, eier, rektor, skoleleder, daglig leder og andre ledende posisjoner ved skolen.

At en skole er pålagt karantene, innebærer at den juridiske enheten som skolen er registrert som, ikke kan søke ny godkjenning eller driftsendringer i karanteneperioden. Personer som er pålagt karantene, kan i karanteneperioden ikke tiltre sentrale stillinger ved godkjente skoler eller skoler som søker godkjenning.

Karantene gjelder som hovedregel i to år fra vedtaket blir truffet. Dersom det foreligger særlige forhold, kan det bli pålagt karantene for kortere eller lengre tidsrom, men ikke lenger enn fire år.